

Hans Christian Andersen

In Zweden

Vertaald uit het Deens door

Jan Baptist

In Zweden

Oorspronkelijke titel: I Sverrig
Oorspronkelijke tekst © Hans Christian Andersen, 1851
Vertaling © Jan Baptist, 2015
Omslagontwerp © Jan Baptist
Vertaalde uitgave Jan Baptist, Veendam, 2015
ISBN 978-90-815357-8-6
NUR 508

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Contact: www.janbaptist.nl

7. Bedeljongens

De schilder Callot, wie kent hem niet, op zijn minst van Hoffmans “Op Callots manier”, heeft een paar goede schilderijen gemaakt van Italiaanse bedelaars. Een ervan stelt een kerel voor wiens kledij uit vodden bestaat. Hij draagt zijn schamel bezit en een grote vlag met de tekst: *Capitano de Baroni*. Je gelooft niet dat zo’n rondzwervende voddenbaal echt bestaat en ik moet zeggen dat ik in Italië nooit zo iemand heb gezien, want de bedeljongen daar, van wie de kledij vaak alleen maar bestaat uit een vest, draagt niet zoveel vodden, maar daar in het Noorden zagen we ze.

Op de kanaalweg tussen Vänern en Vigen, op de magere, droge bergvlakte stonden, als schoonheidsdistels in het arme landschap, een paar bedeljongens, gekleed in verscheurde vodden, schilderachtig smerig, zodat we dachten Callots originelen te zien, of een tableau vivant van creatieve ouders die de opmerkzaamheid en liefdadigheid van voorbijgangers wilden opwekken. De natuur creëert niet zoiets, er lag iets zo geraffineerds in hun voddenkledij dat elke jongen ogenblikkelijk een *capitano de baroni* werd.

De jongste droeg iets, wat vroeger de trui van een heel corpulente man moest zijn geweest. De trui reikte de

jongen tot aan zijn enkels. De trui hing aan een stuk mouw en aan een van de zoom gemaakte riem, het enige restant van de voering. Het was heel moeilijk het verschil tussen trui en broek te zien, de vodden liepen in elkaar over. Zijn hele kledij was luchtig ingericht, er waren overal luchtgaten. Een gele linnen lap, vastgemaakt aan de onderste regio's, leek een hemd te moeten voorstellen. Een heel grote strooien hoed, vast en zeker meerdere malen overreden, zat scheef op zijn hoofd en liet het sprietige, vlasbleke haar van de jongen vrij door de opening steken waar de bovenkant hoorde te zitten. Zijn blote, bruine schouder en bovenarm, die net zo bruin was, waren het mooist.

De andere jongen had alleen een broek aan, ook vodden, met paktouw vastgebonden aan zijn benen. Een touw om zijn enkels, een touw onder en boven zijn knie en een om zijn middel. Wat hij had, hield hij bij elkaar en dat is toch altijd respectabel.

'Maak dat je wegkomt!' riep de kapitein vanaf het schip en de jongen met de vastgebonden vodden draaide zich om en wij – ja, wij zagen niets anders dan paktouw, als linten, keurige linten. Alleen de voorkant van de jongen was bekleed, hij had alleen van voren een broek aan, de rest was alleen maar paktouw, puur, kaal, gezegend paktouw!

17. Het Säterdal

Alles was klaar, de wagen was nagekeken, er was zelfs voor een zweep met een goede zwiep gezorgd. Twee zwepen zou het beste zijn, zei de ijzerhandelaar, die ze verkocht, en de ijzerhandelaar had ervaring, dat hebben reizigers vaak niet. Een hele zak “slanter”, dat wil zeggen koperen munten met weinig waarde, stond voorin, als bruggeld, voor bedelaars, voor herdersjongens en voor iedereen die een van de vele hekken, die de landweg afsloten voor ons zou openen. Maar dat moesten we zelf doen. De regen stortte neer, zodat het achter ons opspatte. Niemand had zin om in dit weer naar buiten te gaan. Het riet in de sloten boog en zwaaide, het was voor hen een echt regenfeest en uit het riet klonk het: “We drinken met onze voeten, we drinken met onze pluimen, we drinken met heel ons lichaam en toch staan we op één been, hoera! We klinken met de treurende wilg, met de drijfnatte bloemen op de kant, hun glas stroomt over. De waterlelie, de keurige, witte dame houdt het beter vol. Hoera, het is feest! Het stortregent, het stortregent, we suizen en we zingen ons eigen lied. Morgen kwaken de kikkers het en zeggen: het is splinternieuw!”

En het riet zwaaide, en de regen stortte neer zodat het spoelde. Wat een weer om naar het Säterdal te rijden om zijn beroemde schoonheid te bewonderen. De zweep raakte los van het handvat en werd er weer aan vastgebonden, en elke keer werd de zweep korter, en ten slotte was er geen zweep en geen handvat meer over. De weg was bevaarbaar en deed denken aan het begin van de zondvloed. Het ene paard trok te sterk en het andere te weinig en toen brak de dissel.

Dank aan het lot! Het was een heerlijke rijtoer. Het leren dak had via een vouw een afloop in mijn schoot. Er sprong een moer los, riemen sprongen los en het hoofdstel wou ook niet langer vast blijven zitten. Heerlijke herberg in Säter, ik verlang veel meer naar jou dan naar het beroemde dal! De paarden gingen steeds langzamer en de regen viel met bakken neer en ja, we waren nog steeds niet in Säter.

Geduld, jij geslonken spin, die in het voorvertrek rustig zijn web weeft over de voet van de wachtende, weef mijn oogleden dicht in een slaap, zo rustig als de gang van de paarden. Geduld, nee, die was niet mee op de wagen naar Säter. Maar tegen de avond kwam ik toch aan bij de herberg langs de weg, dicht bij het beroemde dal.

De binnenplaats was chaotisch gezellig, mest en tuingereedschap, stokken en stro. De kippen zagen eruit als

natte wolken, of op zijn minst als opgezette pakken veren. De eenden drukten zich tegen de natte muur, verzadigd van natheid. De knecht was dwars, het dienstmeisje nog dwarser, het was moeilijk iets van hen gedaan te krijgen. De trap liep scheef, de vloer liep ook scheef en was pas geboend, er was dik zand op gestrooid, de lucht was vochtig en koud. Maar daarbuiten, nauwelijks twintig passen aan de andere kant van de weg, lag het beroemde dal, de door de natuur zelf aangelegde tuin, met een schoonheid aan loofbomen en struiken, bronnen en schuimende beken. Een langgerekte laagte, ik zag de boomtoppen omhoog wijzen en de regen zijn dichte nevel erover uitspreiden. De hele lange avond zat ik daar en keek naar die moeder aller regenbuien. Ik dacht dat Vänern, Vättern en nog een paar meren via de wolken leegstroomden. Ik had eten en drinken besteld, maar ik kreeg niets. Men rende heen en weer, het loeide in de schoorsteen, de dienstmeisjes roddelden, de knechten zaten te borrelen, gasten kwamen, kregen een kamer en kregen gebraden en gekookt voedsel. Uren verstreken, ik hield een donderspeech tegen een dienstmeisje en ze antwoordde flegmatisch: 'Meneer zit aan een stuk door te schrijven, zo kunt u toch niet eten!'

Het was een lange avond, maar de avond ging voorbij, het was heel stil geworden in de herberg. Alle

reizigers, op mij na, waren weer vertrokken, zeker om een betere plek voor de nacht te vinden in Hedemora of Brunnbäck. Beneden in de vuile gelagkamer, had ik door een half geopende deur gezien, zaten een paar knechten te kaarten met vette speelkaarten, een grote hond lag onder de tafel en loerde om zich heen met grote, rode ogen. De keuken was leeg, de kamers verlaten, de vloer nat, de storm rukte, de regen kletterde. ‘En nu naar bed!’ zei ik.

Ik sliep een uur, misschien wel twee en werd wakker van een schreeuw vanaf de landweg. Ik vloog omhoog, het was stikdonker, donkerder kon de nacht niet worden. Het was tegen enen. Ik hoorde dat er hard op de poort werd gebonkt, een lage mannenstem riep luid en er werd met iets tegen de houten poort geslagen. Was het een dronkaard of een gek die naar binnen wilde? De poort werd geopend, er werden niet veel woorden gewisseld. Ik hoorde vrouwenstemmen huizenhoog schreeuwen van schrik, het was een drukte van belang. Er klonken klompen op de binnenplaats. Het vee brulde, ruwe mannenstemmen mengden zich erin. Ik zat al op de rand van mijn bed. Eruit of erin? Wat te doen? Ik keek uit het raam, beneden op de weg was niets te zien en het regende nog steeds. Opeens kwam er iemand met zware stappen de trap op, de deur van de kamer naast me werd geopend. De stappen bleven

stilstaan, ik luisterde. Er zat een grote ijzeren schuifslot op mijn deur. Ik hoorde weer voetstappen, er werd aan mijn deur gerukt en ertegen geschopt. En ondertussen sloeg de regen tegen het venster en rukte de wind aan de ramen.

‘Is hier iemand,’ riep een stem, ‘het huis staat in brand.’ Nu kwam ik in de kleren en de deur uit en de trap af. Er was geen rook te zien, maar toen ik op de binnenplaats stond, het huis was van hout, zag ik vlammen en rook. Het vuur kwam uit de broodoven, waar niemand was. Een reiziger, die toevallig voorbij kwam, zag het en bonkte op de poort. De vrouwen gilden en de koeien brulden, toen het vuur zijn rode tong naar hen uitstak.

Daar kwam de brandslang en het vuur werd gedoofd. Het was al licht. Ik stond op de weg, nauwelijks honderd passen van het beroemde dal. Je kunt er even goed in springen als erin lopen, en ik sprong, en de regen spoelde neer en het water bruiste. De loofbomen keerden zich binnenste buiten door de stortregen en ze zeiden, net als het riet gisteren: ‘We drinken met onze top, we drinken met onze voet en met heel ons lichaam, en toch staan we op één been, hoera! Het regent en het spoelt, we suizen en we zingen, het is ons eigen lied, en die is splinternieuw!’

Ja, dat zong het riet gisteren ook, het was allemaal hetzelfde. Ik keek en keek en van de schoonheid van het Säterdal weet ik alleen: schoon gewassen!